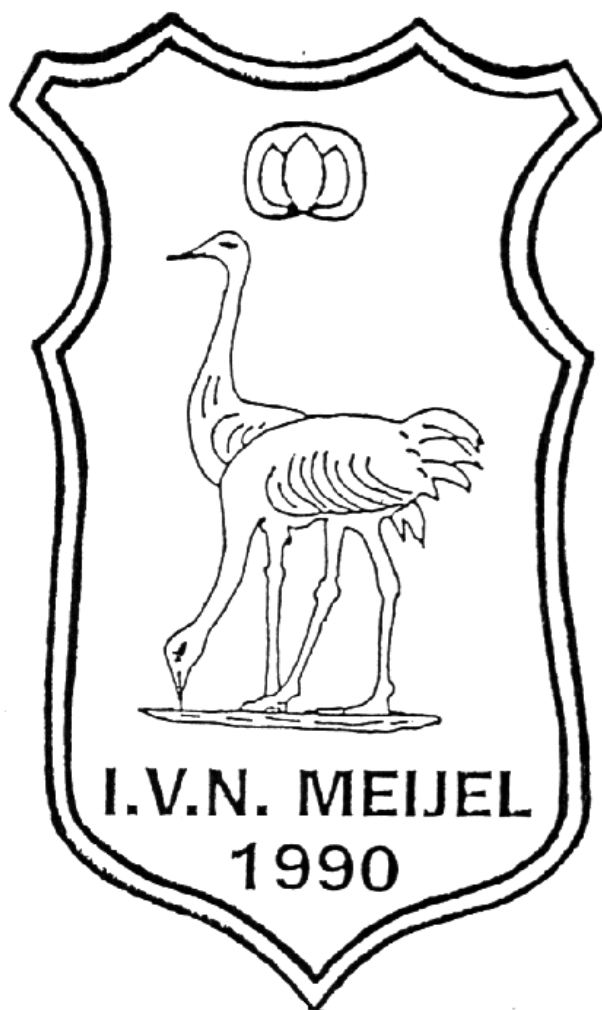

"de KROENEKRAAN"

VERENIGING VOOR
NATUUR- EN MILIEU EDUCATIE

JAARGANG : 28 NUMMER : 3 JULI 2018

Z O M E R

INHOUD

- IVN Meijel en de Privacy wetgeving	4
- Nieuwsbrief IVN Meiel	5
- Dood hout leeft	6 — 8
- Prachtkevers op bijna dood hout	9 — 11
- Boktorren van dood hout	12 — 14
- Nachtvlinanders van dood hout	15 — 17
- Kevers op paddenstoelen	18 — 19
- Reptielen, vogels en zoogdieren in dood hout	20 — 21
- Dood hout paddenstoelen	22 — 23
- Zweefvliegen op dood of ziek hout	24 — 26
- Programma de “ KROENEKRAAN ” Meijel	27
- Bestuurs-samenstelling	28

Het I.V.N. Nieuws de "KROENEKRAAN"
is een uitgave van het I.V.N. Meijel
en verschijnt per kwartaal
in een oplage van 80 exemplaren.

Kopy voor het OKTOBER NUMMER inleveren bij een der redactie
leden **voor 20 augustus 2018.**

Redactie leden:

Dhr. J. Slaats
Astenseweg 6
5768 PD MEIJEL
Tel.077-4661249

aan dit nummer
werkte verder mee:
Mart Kessels

Dhr. J.Hanssen
v.d. Steenstraat 8
5768 AK MEIJEL
Tel. 077-4661266

IVN Meijel en de Privacy wetgeving

IVN Meijel is bezig een beleidsplan te maken voor de nieuwe privacy richtlijnen volgens de AVG

(Algemene Verordening Gegevensbescherming).

IVN Meijel houdt de noodzakelijke gegevens bij t.b.v.

de ledenadministratie, de betaling van de contributie en het versturen van het ledenblad "de Kroenekraan" en de digitale Nieuwsbrief.

Verder worden naam en adresgegevens bijgehouden in een ledenbestand dat wordt beheerd door het landelijke IVN.

IVN Meijel gebruikt de emailadressen (voor zover bekend) voor het versturen van de nieuwsbrief of voor het versturen van de ledeninformatie. De nieuwsbrief wordt verstuurd als BCC, hetgeen betekent dat anderen de emailadressen niet kunnen zien.

Deze gegevens, die IVN Meijel beheerd, worden niet aan derden doorgegeven of met anderen, anders dan het landelijke IVN, gedeeld. Wil je uit de e-maillijst voor de nieuwsbrief verwijderd worden, moet je dit zelf aangeven. Heb je hierover vragen, neem dan contact op met iemand van het bestuur. Je vraag wordt dan doorgeleid naar diegene die deze het best kan beantwoorden.

Nieuwsbrief

Vanaf juni 2018 verschijnt er 4 keer per jaar een digitale nieuwsbrief van IVN Meijel met de laatste nieuwtjes, interessante weetjes en de agenda voor de komende periode.

Mocht u de nieuwsbrief nog niet ontvangen hebben en dat wel graag willen, stuur dan een mailtje naar:

mhmwillems@gmail.com U wordt dan toegevoegd aan de maillijst voor de nieuwsbrief.

nieuwsbrief
IVN Meijel

Best lezers

In deze nieuwsbrief Zomer 2018 houden we u op de hoogte van de laatste nieuwtjes en activiteiten van IVN Meijel.

Heeft u vragen of opmerkingen, mail dan naar:

mhmwillems@gmail.com

Veel leesplezier

Dood hout leeft

Natuurlijke bosontwikkeling kent 4 stadia, namelijk:

- jong bos
- volwassen bos
- oud bos
- bos in verval

Het eerste en het laatste bos bevatten het meeste dood hout. Het laatste bos komt in Nederland nauwelijks of niet voor omdat de Nederlandse bossen nauwelijks het volwassen stadium halen. Als bossen al ouder worden, wordt vaak het slechtere hout uit de bossen weggehaald. Om deze reden is dik dood en verterend hout in de Nederlandse bossen zeldzaam. In pas beheert bos blijkt ca 2 tot 4 m³ dood hout per hectare aanwezig.

In bos van 25 tot 100 jaar kan dit oplopen tot 12 m³ per hectare. Voor veel organismen die van dood hout leven is ook nog eens het soort hout belangrijk. In Nederland zijn nog veel van de oudere bossen Grove den, Berk en Eik. Dit geldt zeker voor de omgeving van Meijel op de hoge zandgronden. Slechts op enkele plaatsen zijn er populieren (Ratelpopulier en Canadese populier), Elzen- en Essenbossen aanwezig.

In of op dood hout leven veel insecten en paddenstoelen.

Geleedpotigen

In Noordwest Europe zijn tussen de 1000 en de 2000 soorten geleedpotigen afhankelijk van dood hout. Veel geleedpotigen zijn mobiel en kunnen dood hout van verdere afstand bereiken.

Bij de geleedpotigen heeft ongeveer 65% van de soorten een relatie

met loofhout en de rest met naaldhout. Bij geleedpotigen zijn er voor bijna alle doodhoutresten geïnteresseerden. Zo zijn er veel soorten te vinden in snoeihout (datgene wat er meestal het meeste is). Omdat dik dood hout in Nederland veel zeldzamer is, zijn de geleedpotigen die er in (moeten) leven natuurlijk ook zeldzamer en vaak ook groter.

Paddenstoelen

Ongeveer 1000 soorten paddenstoelen zijn afhankelijk van dood hout. Hiervan blijkt ongeveer 65% voorkeur te geven aan loofhout. De rest leeft op inheems naaldhout. De exotische naaldhoutsoorten hebben maar weinig liefhebbers. Paddenstoelen verspreiden zich via sporen, die een bereik kunnen hebben van ca. 300 km.

Het probleem bij padden stoelen is dat voor de groei van een mycelium niet een spoor maar twee sporen dicht bij elkaar moeten kiemen om een nieuw vruchtlichaam (de paddenstoel) te kunnen produceren. Hierbij zijn er nog voorkeuren van de soorten voor houtsoort, verteringsstadium, stamdikte, zuurgraad van het materiaal en vochtigheidstoestand van de dode boom.

Mossen en korstmossen

Ook voor mossen is dood hout een belangrijk substraat om op te groeien. Hier blijkt naalddhout het beste substraat. Hierbij is er vaak een voorkeur voor dikkere Houtresten.

Welke hoeveelheid dood hout in een bos optimaal is, is blijkbaar moeilijk vast te stellen. Voor veel organismen lijkt 20 m³ dood hout per hectare wel goed. Wil je ook de meer kwetsbare soorten een plaats geven dan heb je 70 m³ dood hout per hectare nodig. Ook hier geldt weer dat ouderdom van het bos een belangrijke rol speelt omdat de ouderdom voor dikker hout zorgt.

Prachtkevers op (bijna) dood hout

Prachtkevers (Buprestidae)

Eikenprachtkever

De Eikenprachtkevers vliegen vanaf half juni tot half juli. De eieren worden in groepjes in de schorsspleten van de inlandse eiken gelegd. De hieruit komende larven maken een gangstelsel achter de bast. De gangen zijn gevuld met boormeel. De jonge larven boren

verticaal op de stam lopende gangen. In een later stadium verlopen de gangen zigzaggend horizontaal, dus dwars op de stam. Hierdoor wordt de boom geringd en treedt er sterfte op. De larve overwintert één of tweemaal in een holte in de bast. Daar vindt ook de verpopping plaats. De jonge kevers vreten een uitvlieggat dat typisch halfcirkelvormig of D-vormig is. De gangen zijn vooral in het onderste deel van de stam en meestal aan de zuid-westzijde van de boom te vinden. Op plaatsen waar de jonge larven zich bij gezonde bomen inboren, kunnen in de bast kleine tot handbrede, zwarte afgestorven plekken (necrose) ontstaan met slijmuittrekking. Deze kever is meestal te vinden in verzwakte bomen.'

Blauwe dennenprachtkever (Phaenops cyanea)

Deze prachtige kever is volwassen blauw- tot groenmetallisch gekleurde kever heeft een lichaamslengte van 8-11 millimeter en vliegt in juni en juli. Het is een warmteminnende soort die een sterke voorkeur heeft voor staande bomen aan zuid(west)randen van

open opstanden. De kever is nog niet zo lang in Nederland. In 1997 werd de eerste kever gevonden in het Leenderbos. De eitjes worden in de schorsspleten gelegd. De uitkomende larven vreten zigzaggende gangen tussen de schors en het hout, die met een toenemende groei van de larve breder en langer worden. Uiteindelijk worden de gangen 8-10 millimeter breed en ongeveer 30 centimeter lang. Ze overwinteren, afhankelijk van het klimaat, een- of tweemaal als larve in een in de schors of hout uitgeknaagd kamertje, de popwieg, waar in het voorjaar de verpopping plaats vindt. De eenjarige generatie komt vooral voor bij liggende en staande bomen op zonnige warme plaatsen. De jonge kevers verlaten de boom via een D-vormig uitvlieggaatje. Ze zitten graag op de stammen te zonnen maar zijn zeer beweeglijk en moeilijk te benaderen. De blauwe dennenprachtkever komt voor in grote delen van Azië en Europa.

Deze kever is niet direct afhankelijk van dood hout, maar maakt gebruik van verzwakte bomen die aangetast zijn door een of andere omstandigheid of hout dat gedurende een storm is omgewaaid, maar nog niet dood is.

Bronsprachtkever

De Bronsprachtkever wordt 10 – 15 mm lang. Kop en halsschild zijn breed.

Zijn koperglanzende dekschilden vertonen lengteribben en hebben aan de basis elk een klein groefje, als wel twee grotere, vlakke inzinkingen aan het oppervlak die goud, roodachtig, groen of glanzend blauw van kleur zijn.

Van mei tot augustus is de kever te vinden in lichte loofbossen. Hij is overdag bij zonneschijn actief en vaak zit hij op liggende boomstammen. Hij is buitengewoon schuw en vliegt bij vermeend onraad direct weg.

In Zuid- en Midden-Europa is hij niet zeldzaam maar in Nederland is hij van maar een paar provincies bekend.

De larve is van voren sterk afgeplat en leeft in de schors van oude, afstervende stammen van beuken, populieren, kastanjes en dennen. Het vrouwtje legt echter ook afzonderlijk haar eitjes dicht boven de grond op jonge eiken, die door de door de larven gemaakte gangen kunnen afsterven. De larven tasten ook het hout aan.

Boktorren van dood hout

Boktorren zijn een opvallende verschijning als je ze tegenkomt. Veelal zijn ze kleurrijk met bijzonder lange antennes. Met een goede kevergids of website zijn boktorren relatief gemakkelijk op naam te brengen.

Boktorrenlarven eten plantaardig materiaal zoals dood hout, verhout plantenweefsel en schimmels. Volwassen kevers voeden zich af en toe met natuurlijke suikers. Je kan ze dan ook aantreffen op bloemen op zoek naar nectar of bij gistende boomsappen. Het grootste deel van hun leven brengen ze echter door als larve verborgen in bomen, dood hout of in andere planten.

Boktorren leven in een grote variatie aan biotopen. Het grootste aantal leeft in hout. Sommige kunnen in meer soorten hout leven en andere zijn gespecialiseerd op een bepaald soort hout. Voor de generalist kan op alle houtsoorten leven. De specialist daarentegen is aan één soort hout of boom gebonden. Hierbij kan dikte en de graad van vertering van het hout zeer belangrijk zijn.

Er zijn ook boktorsoorten die specifiek aan naaldhout gebonden zijn, terwijl andere boktorren een duidelijke voorkeur voor loofhout hebben. Die boktorren die de meest soorten hout aankunnen komen ook het meeste voor.

Een voorbeeld hiervan is de Tweekleurige smalboktor en de als schadelijk beschouwde Huisbok. Deze laatste soort waarvan de larve veelal terug te vinden woonhuizen, waar ze de houten dakconstructie kunnen beschadigen.

De meeste boktorren zijn echter niet schadelijk, tenzij er plagen zijn die hele bospercelen aantasten.

Bij de plaagsoorten horen een aantal soorten die recentelijk in Nederland zijn binnengedrongen.

Veel boktorren zijn dus afhankelijk van dood hout in onze bossen.

Gevlekte smalboktor

De larven leven in vermolmd hout van voornamelijk populier en wilg, maar ook andere loofhoutsoorten komen in aanmerking.

De ontwikkelingsduur is minimum drie jaar. Al deze tijd moet het hout beschikbaar blijven.

Hij is waar te nemen vanaf begin juni tot begin september, met een

maximum in juli. Deze soort is een typische bloembezoeker, met soorten als braam, distel, duizendblad, peen en berenklauw. Meest te vinden in vochtige terreinen.

Bonte ribbelboktor

De larven leven in rottend hout, voornamelijk van naaldbomen, alhoewel loofhout ook kan gebruikt worden. Te vinden in stammen, stronken en dikke takken. De ontwikkeling duurt twee à drie jaar. Verpopping in het najaar, de kever overwintert in een poppenwieg. Een poppenwieg is een plekje onder de schors van het hout, waar rond de pop van de kever een randje van materiaal is gedeponeerd. Als de schors van de boom wordt gehaald lijkt dit op een mandje (de wieg).

Deze boktor is waar te nemen van midden april tot eind juni, met een maximum in mei. Hij is ook in de winter aan te treffen onder schors in de poppenwieg. Zoeken moet je deze boktor rondom stapels hout van voornamelijk naalddhout (dennen). Ook soms te vinden op bloemen van struiken (lijsterbes, vlier, meidoorn). Deze boktor is vrijwel overal in de omgeving van Meijel aan te treffen.

Eikenwespenboktor

De larve leeft onder de schors en in het dode hout van stammen en takken van eik. De ontwikkeling van de larve van de Eikenwespenboktor duurt twee jaar. De Eikenwespenboktor is een zuidelijke soort, die bij ons uiterst zeldzaam voorkomt en gevonden wordt in eiken- en

beukenbossen. Te vinden op kapplaatsen, op stammen en stronken of geringde eiken. In de omgeving van Meijel zitten in ieder geval in de Groote Peel en in de Waterbloem grotere populaties. Ze leven veelal hoog in de kruin van de bomen en zijn daardoor zeldzaam aan te treffen. Zijn geen bloembezoekers.

Xylotrechus rusticus

(geen Nederlandse naam)

De larve van deze ontwikkelt zich bijna uitsluitend in populier, soms wilg en berk. De larve leeft in dode stammen, al dan staand of liggend. De voorkeur gaat uit naar sterk zonbeschenen stammen. De boktor zelf is uitsluitend te vinden op de broedbomen of in de onmiddellijke omgeving. De boktor is niet op bloemen aan te treffen. Het is een zeer zeldzame soort die zich aan het uitbreiden is. In de omgeving van Meijel is hij aanwezig bij het Kanaal van Deurne, ter hoogte van Liessel, en in de Waterbloem.

Nachtvlinders van dood hout

Rot hout motten

Ook bij de nachtvlinders hebben bepaalde soorten zich gespecialiseerd op het gebruik als rottend hout als voedsel voor de larven. In Duitsland is een bepaalde familie er na genoemd: Faulholzmotten. In het Nederlands heet deze familie Sikkelmotten. De motten in deze familie leeft van een groot aantal soorten van organische materialen. Dit kan stof zijn, pels, dood hout enz. enz.. Ook in andere families van nachtvlinders zitten soorten die zich in dood of levend hout ontwikkelen. De nachtvlinders die zich in levend hout ontwikkelen kunnen er voor zorgen dat de boom afsterft en/of aangetast wordt. Deze wonden of openingen in de bast geven weer ontwikkelingsmogelijkheden voor allerlei andere insecten die van dood hout of aangetast hout leven. Voorbeelden van zulke nachtvlinders zijn houtwortelboorders en wespvlinders.

Oosterse schone

Er wordt aangenomen dat de Oosterse schone uit Klein-Azië afkomstig is. Hoe schijnbaar uit het niets een populatie van deze soort in Midden-Nederland opdook, is nog steeds niet duidelijk, al kan het niet anders dan import zijn. Het bolwerk

van deze uitheemse soort is Nederland. De rupsen leven in vermolmd berkenhout. En hoewel de vlinder in strikte zin als exoot beschouwd kan worden, is (nog?) niemand rouwig om uitbreiding van dit prachtige vlindertje.

Esperiamot (*Esperia sulphurella*)

Het is een dagactieve nachtvlinder. Ze zijn vooral 's ochtends vroeg actief. In 1971 is in Melissant (Zuid-Holland) de eerste Nederlandse Esperiamot gezien. Ze zijn nu vrij algemeen. De rupsen leven van dood hout. (Beuk, eik, sleedoorn en blauwe bosbes).

Schorsvaandeldrager

De rupsen van deze nog steeds uiterst zeldzame microvlindertje de Schorsvaandel-drager leven in rottende stammen van ondermeer eik. Dit is ongeveer ook de levenswijze van de volgende soort de Eikenwespvlinder.

Eikenwespvlinders

Van half mei tot half augustus vliegt er één generatie. De ei-afzettende vrouwtjes worden soms waargenomen op warme zonnige middagen en vroege avonden. De vlinders worden ook geregeld nectar drinkend op bloemen aangetroffen. De rups van de Eikenwespvlinder leeft in het bastgedeelte en op nog levende boomstronken van recent gekapte bomen. De soort overwintert, waarschijnlijk éénmaal, als half volgroeide rups. De eieren worden gelegd op beschadigingen en wondweefsel op de stam, soms op pas afgezaagde boomstammen van vooral de eik. De Eikenwespvlinder is dus niet specifiek afhankelijk van dode bomen maar eerder van "gedode" (pas afgezaagde) bomen.

Kevers op paddenstoelen

Paddenstoelen, tenminste de saprofieten, leven op dood hout. Dus deze paddenstoelen zijn afhankelijk van dood hout. Maar ook sommige van deze paddenstoelen zijn weer voedsel voor kevers die gespecialiseerd zijn op het eten van paddenstoelen. Kevers zijn weer voedsel voor andere soorten en zo is er bij dood hout een hele keten van organismen die van elkaar afhankelijk zijn. Een echte voedselketen dus.

Viervlekzwamkever

De viervlekzwamkever is een keversoort uit de familie zwamkevers. Ook deze kever wordt vaak aangetroffen op of in de buurt van zwammen. Dat zegt de naam eigenlijk al.

Zwamkevers

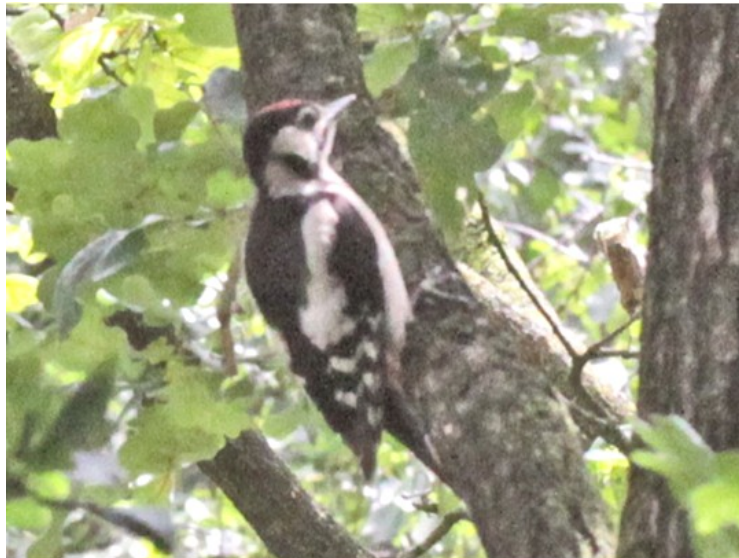
Vele kevers hebben zich gespecialiseerd in het koloniseren van oude vruchtlichamen van schimmels. De volgende families hebben vertegenwoordigers die leven in paddenstoelen: Zwartlijven en Houtzwamkevers. In verse vruchtlichamen van de Zwavelzwam wordt vaak het Boletenzwartlijfje gevonden.

Boletenzwartlijfje

Reptielen, vogels en zoogdieren in dood hout

Voor grotere dieren biedt dood hout of holen in bomen de mogelijkheid hun nesten en overige bouwwerken aan te leggen. Sommige vogels als spechten gebruiken nog levende bomen, waarvan er sommige in de loop van de tijd als dood hout eindigen. Anderen gebruiken de oude holen van de spechten. Boomklever, kauwen, spreeuwen en soms steenuil gebruiken ze als tweedehands woningen. Kuifmezen maken graag een nest in rotte berkenbomen.

Van de zoogdieren kunnen bijvoorbeeld de vleermuizen en boommarters de holen gebruiken. Deze holen hoeven niet door spechten gemaakt te zijn, maar kunnen ook door rotte takken enz. ontstaan zijn.

Verschillende soorten amfibieën en reptielen benutten liggend dood hout overdag te schuilen of om er in te overwinteren. Voorbeelden hiervan zijn de gewone pad, gladde slang en de levendbarende hagedis.

De gladde slang heeft een voorliefde voor dood hout dat dan wel op een zonnige warme plek ligt. Slangen kunnen op die plaatsen hun temperatuur regelen door in en uit de zon te gaan afhankelijk van de temperatuur en zoninstraling.

Vooraf de gladde slang heeft een grote voorliefde voor dood hout.

Het dood hout is ook schuilplaats waar predatoren moeilijker toegang tot hebben.

De Levenbarende hagedis gebruikt vaak de plekken die in de zon liggen als zonplek. De veilige plek is dan altijd dichtbij en vaak ook het voedsel.

De hazelworm wordt ook heel vaak in de buurt of onder dood hout gevonden.

Ze houden van bodems van houtmoolm en er komen veel voedseldieren als wormen en naaktslakken onder het hout voor.

Dood hout paddenstoelen

Een kwart van de 3500 soorten paddenstoelen leeft van dood hout. Ongeveer 730 soorten hebben hierbij een voorkeur voor loofhout en ongeveer 240 soorten een voorkeur voor naaldhout. Sommige soorten hebben geen voorkeur voor de een of de ander. Anders dan planten zijn paddenstoelen niet van licht afhankelijk, omdat ze hun energie niet uit licht hoeven te halen, en kunnen dus ook groeien op donkere plaatsen. Bij de paddenstoelen zijn er nog varianten die leven van de verschillende bestanddelen van hout, namelijk lignine en cellulose. Wordt lignine verteerd, wordt het rotte hout wit en wordt cellulose verteerd, wordt het hout bruin. Men spreekt hierbij over respectievelijk witrot en bruinrot. Er zijn paddenstoelen die beide kunnen verteren. Behalve in het hout leven er ook veel paddenstoelen in het strooisel onder de bomen. Dit zijn de bladeren met de resten van hout van afgevallen takjes enz.. Paddenstoelen spelen een belangrijke rol in het afbreken van het organisch materiaal in een bos. Hierdoor wordt de strooiselophoping voorkomen en worden de mineralen die in de verteerde organische materialen zaten weer teruggebracht in de voedselkringloop.

Honingzwam

Van de honingzwam is geen echte doodhout zwam. Vaak worden bomen die nog volop in het blad staan al aangetast. Het is vaak niet duidelijk of deze boom al ziek was bij de aantasting waardoor de schimmel de boom in kon dringen. Het mycelium van de honingzwam groeit tussen het hout van een boom en de schors.

Is een boom aangetast, komt de watervoorziening van de boom in geding omdat er geen nieuwe watertransporterende cellen meer aangemaakt worden. Een boom die echt aangetast is, wordt op termijn dus gewoon dood hout.

Zwavelkopjes

Er zijn verschillende soorten zwavelkoppen. Er is een soort die naalddhout verteert, de dennen-zwavelkop, en er zijn twee soorten die loofhout verteren dit zijn de gewone zwavelkop en de Rode zwavelkop. Zwavelkoppen veroorzaken witrot.

De zwavelkoppen zijn op veel dood hout te vinden en verteren het ook vaak vrij ver . Hierdoor kunnen ze meerdere jaren op een oomstronk te vinden zijn.

Wollige bundelzwam

De Wollige bundelzwam groeit vaak op boomstammen die recent zijn gekapt. Dit betekent dat de sporen of het begin van een mycelium vaak al bij het kappen op het hout aanwezig geweest moeten zijn, omdat niet altijd in het najaar gekapt wordt wanneer de paddenstoelen sporen vormen en verspreiden. Als ze dus als zodanig op de boom aanwezig zijn, kunnen de sporen vrij snel na de beschadiging (kappen zagen) van de boom het hout binnendringen en beginnen met de vertering ervan. Wanneer dit goed lukt vormen zich op de kopse kanten van het hout grote bundels van deze fraaie paddenstoel.

Zweefvliegen op dood of ziek hout

Tweederde van de 330 Nederlandse soorten zijn in meer of mindere mate aan bos gebonden. Bossen zijn rijk aan zweefvliegen. Woudzwevers zoemen langs dikke boomstammen, gouden bladlopers flaneren op het struweel en wespvliegen wapperen met hun voorpoten (foto's 1-3). De binding aan bossen heeft vooral te maken met de gewoonten van hun larven. Het zijn vooral zweefvliegsoorten die in het larvenstadium in dood hout of oude bomen leven, die sterk aan bossen gebonden zijn. Deze larven van deze zweefvliegen voeden zich met bacteriën in rottend hout, in water dat in boomholten blijft staan of in sap dat uit wonden in de bast vloeit. Hoe meer dood hout er in een bos aanwezig is, hoe meer van zulke zweefvliegen er kunnen zijn. Niet alleen dode bomen zijn belangrijk, ook oude levende bomen bieden deze zweefvlieglarven ontwikkelingskansen. De groep zweefvliegen die met dood hout of oude bomen is geassocieerd noemen we 'saproxylich' (sapro = rot, xylos = hout). Van de 328 soorten die in Nederland voorkomen, horen 57 soorten tot deze groep. Sommige terrestrisch-saprofage zweefvlieglarven zijn te vinden in het natte rottende hout van grote afgebroken takken, dode stammen, stronken, dode boomwortels of onder schors. Overigens is de benaming 'dood hout' hier enigszins misleidend, omdat deze boomdelen ook bij levende oude bomen zijn aan te treffen. De soortensamenstelling van zweefvlieglarven hangt af van het stadium waarin het rottingsproces zich bevindt. Als eerste komen de larven van sapzweefvliegen, Chalcosyrphus (specifiek familie bladlopers). Zij voeden zich met de dikke natte laag die zich uit het sap onder de schors vormt zodra bomen sterven of grote takken afbreken. Wanneer de schors openbarst droogt deze voedselbron op. Dan is het de beurt aan de twee wespvlieglarven, die in het hout zelf gaan leven. Ze hebben vochtig en zachter wordend maar toch stevig kernhout nodig, dat pas enkele jaren na de dood van de boom of tak ontstaat. De wespvlieglarven zijn uitstekend toegerust om tunnels te maken.

Ze hebben een compacte, gespierde lichaamsbouw met grote haken op hun thorax, waarmee ze zich een weg door het natte hout raspen. De larven voeden zich met micro-organismen die in het hout leven. Wanneer het kernhout zachter is geworden, bieden dode bomen en takken een geschikte leefomgeving voor de larven van Kleine fopblaaskop en Xylota (een andere familie van bladlopers).

Fopblaaskoppen

In Nederland komen twee soorten fopblaaskoppen voor die allebei leven van bomen die niet meer vitaal zijn en "bloeden". Dit kan zijn doordat de beschadigd is en de boom daardoor verder aangetast is door insecten. Bijvoorbeeld de vraat van rupsen kan er

voor zorgen dat de boom de schade niet gerepareerd krijgt, en dus blijft bloeden. Op deze plaatsen blijft dus suikerrijk sap naar buiten stromen en gaar het hout rotten. Dit is optimaal voor soorten zweefvliegenlarven die van bacteriën even.

Grote fopblaaskop (antennen niet op steeltje)

Deze zweefvlieg is in Nederland uitermate zeldzaam. Mannetjes bewaken territoria rond stammen van loofbomen, vaak in de buurt van uitvloeiend boomsap. Ze zitten meestal laag bij de grond of tot op meer dan twee meter hoogte op de stam. Hiervandaan maken ze korte vluchten om andere insecten te verjagen. Op dezelfde plekken worden regelmatig Sapzweefvliegen aangetroffen, die dus de zelfde biotoopvoorkeur hebben. Vrouwtjes vliegen zoekend langs stammen en gaan soms boomholten binnen. Ze leggen eitjes langs uitvloeiend boomsap.

Gewone fopblaaskop (antennen op steeltje)

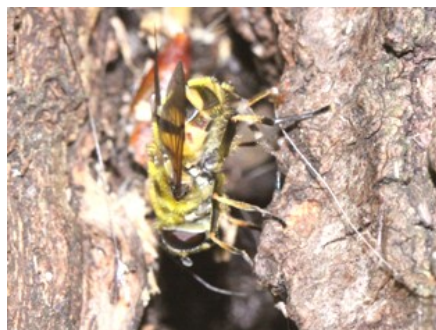

Beide seksen zijn vaak op en rond struiken te vinden. Ze vliegen snel tussen de bladeren door en gebruiken zonnige bladeren als uitkijkpost. Ze vliegen ook wel tussen lage kruiden en bezoeken diverse bloemen. De soort is opvallend vaak gevonden op bloemen van sporkehout, een struik

waarvan de bloemen ook bij wespen erg in trek zijn. De larve is gevonden in boomwonden met uitvloeiend sap van iep en populier. Mogelijk ontwikkelen ze zich ook in berk en ratelpopulier, aangezien vrouwtjes in vallen zijn gevangen die op deze bomen waren bevestigd.

Doodshoofzweefvlieg

De larve leeft in natte houtmoolm en tussen rottende bladeren. Hij wordt veelal gevonden in rottingsholten en met water gevulde takoksels, maar ook in rottende wortels en sapstromen van loof- en naaldbomen of in koeienmest. In de met rottend blad gevulde plasjes tussen de

wortels van beuken zijn vaak vele larven te vinden. Poppen zijn gevonden vlak boven de waterspiegel, zowel in het rottende hout als vrij hangend in de rottingsholte. Doodskopzweefvliegen zijn dus niet specifiek afhankelijk van dood hout maar kunnen dus ook andere bronnen van dood organisch materiaal gebruiken indien dit voldoende vochtig is.

PROGRAMMA 2017

I.V.N. MEIJEL

De "KROENEKRAAN"

Vertrekpunt alle wandelingen: **Truijenhof, Tomveld 2**

DATUM	TIJD	GEBIED
EXCURSIES		
2-Juli	19.30	Liessel Leegveld
9-Juli	19.30	Roermond Blankwater
16-Juli	19.30	Helenaveen Visvijver
23-Juli	19.30	Rondje Moost
30-Juli.	19.30	Waterbloem
6-13-20-27-Aug.	19.30	Rondom Meijel per fiets
		Zie ook Nieuwsbrief
EXCURSIES OP MAANDAGAVOND		
15-Juli	08.30	Romeinenweerd: Maasnatuur
12-Aug.	08.30	Hamert: Insecten Maasoevers / Heide

<http://ivn.nl/afdeling/meijel>

Niet ingeplande maandagavonden

Verenigingsavond met een variabele invulling met natuurvaria.

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter

Dhr. G. Hendriks
Kennedylaan 9
5768 VL Meijel
Tel. 077-4662028

Secretaris

Dhr. J. Slaats
Astenseweg 6
5768 PD Meijel
Tel. 077-4661249

Penningmeester

Dhr. J. Schaareman
van der Steenstraat 30
5768 AK Meijel
Tel. 077-4662371

Leden

Dhr. W. Sebastiaan
Dopheide 25
5768 GC Meijel
Tel. 077-4663042

Dhr. W. Verdonshot
Kerkstraat 33
5768 BH Meijel
Tel. 06-21462141

Dhr. F. Hodzelmans

Mw. M. Willems
Heufkesweg 15
5768 RR Meijel
06-57244912
mhmwillems@gmail.com

**Bankrekening Rabo Bank Meijel NL94 RABO 0133 4349 58
IVN Meijel**

Contributie per jaar € 21,00
Elk volgend gezinslid € 4,50